

Féltermészetes agrártájak ökoszisztéma-szolgáltatásai a gazdálkodók szemszögéből

Balázs Bálint, Kelemen Eszter, Pataki György, Bela Györgyi

Online függelék

(Természetvédelmi Közlemények, 2017)

1. függelék. Léptékek és szereplők az ökoszisztémaszolgáltatás-barát mezőgazdálkodásban (Zhang et al. 2007).

ES vagy EDS	Szántóföld ^a	Gazdaság ^b	Tájegység ^c	Régió/világszint ^d
<i>Szolgáltatások</i>				
Talaj termékenysége és képződése, tápanyagkörforgás	Mikroorganizmusok; gerinctelen közösségek; hüvelyesek	Vegetációval való borítottság		
Talaj megőrzése	Talajvédő növények	Talajvédő növények	Part menti vegetáció, hullámtér	Vízválasztón belüli vegetációval való borítottság
Beporzás	Talajlakó méhfélék	Méhfélék; egyéb beporzó állatok	Rovarok; egyéb beporzó állatok	
Kártevők irtása	Ragadozók és paraziták (pl. pókok, darazsak)	Ragadozók és paraziták (pl. pókok, darazsak, madarak, denevérek)		
Vízszükséglet biztosítása és vztisztítás		Csatornák és tavak körüli vegetáció	Vízválasztón belüli vegetációval való borítottság	Vízválasztón belüli vegetációval való borítottság
Genetikai diverzitás	Terménydiverzitás a kártevőkkel és betegségekkel szembeni ellenálláshoz			Vad változatok
Klímaszabályozás	A mikroklimát befolyásoló vegetáció (pl. agrár-erdészet)	A mikroklimát befolyásoló vegetáció	A helyi klíma stabilitását befolyásoló vegetáció; csapadékmennyiség; hőmérséklet	Vegetáció és talajok a szén megkötéséhez és tárolásához
<i>Káros szolgáltatások</i>				
Kártevők által okozott kár	Rovarok; csigák; madarak; emlősök; gombák; baktériumok; vírusok; gyomnövények	Rovarok; csigák; madarak; emlősök; gombák; baktériumok; vírusok; gyomnövények	Rovarok; csigák; madarak; emlősök; legelőterületi gyomnövények	
Más ökoszisztémákból származó vízárt való versengés	Gyomnövények	Vegetációval való borítottság a víztelenítő árkok közelében	Vízválasztón belüli vegetációval való borítottság	Vízválasztón belüli vegetációval való borítottság
Versengés a beporzási szolgáltatásokért	Virágzó gyomnövények	Virágzó gyomnövények	Virágos növények a vízválasztón belül	
^a A mezőgazdasági szántóföldeken belül nyújtott szolgáltatások.				
^b A gazdasági tulajdonból, de nem szükségszerűen magukról az aktív szántóföldekről nyújtott szolgáltatások.				
^c A tipikus gazdaságokat körülvevő, a mezőgazdasági termelő tulajdonában nem álló tájegységekből nyújtott szolgáltatások.				
^d Szélesebb régióból vagy világszinten nyújtott szolgáltatások.				

2. függelék. Ökoszisztéma-szolgáltatás kód kategóriák.

Kulcskategória	A kategóriával kapcsolatos központi fogalmak (kódok)
Az ökoszisztéma-szolgáltatások egymással való összefüggése	Kölcsönösen támogató, egymástól függő, független, antagonista
Az ökoszisztéma-szolgáltatások és a féltermészetes élőhelyek közötti kapcsolat	Az ökoszisztéma-szolgáltatások és a féltermészetes élőhelyek viszonyának kombinációi
Az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal szembeni attitűd	Pozitív vagy negatív attitűd
Az ökoszisztéma-szolgáltatások hasznélvezői	Mezőgazdasági termelők, helyi közösség, szélesebb közösség
Készség a féltermészetes élőhelyekről való gondoskodásra	Személyes érdek, előírásoknak való megfelelés